

Janus Pannonius

A MAGYAR RENESZÁNSZ LÍRA MEGTEREMTŐJE

Javasolt feldolgozási idő: 60 perc

1. Az alábbiakban Janus Pannonius *Búcsú Váradtól* című versét olvashatod és hallgathatod meg. Válaszolj a vers megismerése után a műre vonatkozó kérdésekre!

- Mi a vers témája?
- Mutasd be a vers szerkezeti felépítését! Mely versszakok köthetőek az alábbi egységekhez?
- téli táj képe
- búcsúzás
- könnyörgés
- Milyen középkori mondát idéz fel az utolsó versszak? Nézz utána az interneten Szent László csodatételének!
- Mi a vers refrénje?
- Miért lehet tájleíró és búcsúvers is egyben?
- Milyen ellentéteket fedezel fel a műben?
- Hogyan tükrözi a vers a humanista ember értékrendjét?

A verset a következő linkre kattintva hallgathatod meg: www.youtube.com

Búcsú Váradtól

Még mély hó települ a téli földre,
Erdőn, mely csak a zöld levélre büszke,
Szürke súly a ködös fagy zúzmarája,
S el kell hagyni a szép Körös vidékét
És sietni Dunánk felé, urunkhoz.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!

Nem tart vissza folyó, s az ingovány sem,
Mert fagy fogja hideg vizét keményen.
Hol nemrég evezett a föld lakója
S félt, - most hetyke bizalmú, fürge lábbal,

Megdermedt habokat fitymálva, lépked.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

Nem siklik soha úgy a lenge csónak
Jó sodrásban, erős lapát-csapástól,
Még akkor se, ha fodrozó Zephyrus
Bíborszínűre festi át a tengert,
Mint ahogy lovaink a szánt repítik.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

Hőforrás-vizeink, az Isten áldjon,
Itt nem ront levegőt a kén-lehellet,
Jó timsó vegyül itt a tiszta vízbe,
Mely gyógyítja szemed, ha fáj s ha gyenge,
És nem sérti az orrodát szagával.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

Könyvtár, ég veled, itt a búcsuóra,
Híres könyvei drága régieknek,
Már Phoebus Patarát elhagyta s itt él;
Költők isteni pártfogói: Múzsák
Többé nem szeretik Castaliát már.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

Isten áldjon, aranyba vont királyok,
Kiknek még a gonosz tűzvész sem ártott,
Sem roppanva dűlő fal omladéka,
Míg tűz-láng dühe pusztított a várban,
S szürke pernye repült a kormos égre.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

S rőt fegyvert viselő lovas királyunk,
Hős, ki bárdot emelsz a jobbkezedben
- Márvány oszlopokon pihenve egykor
Bő nektárt verítékezett a tested –
Útunkban, te nemes lovag, segíts meg.
Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk.

Áprily Lajos fordítása

2. Janus Pannonius fiatalkori versei is tanúsítják, hogy a közönséges, humoros, olykor obszcén, pajzán megnyilatkozás nem állt távol tőle. Olvasd el két itáliai epigrammáját! Gyűjts kulcsszavakat, amelyek jellemzik ezeket a verseket! Melyek azok a poétikai elemek, amelyek népszerűvé teheték őt iskolatársai körében?

Szilviáról

Azt mondd, gyereked van tőlem s jársz a nyakamra.
Szilvia, furcsa e vád s jogtalan is, kicsikém.
Mert ha te dús tövisek közt jársz, mondd, így keseregsz-e:
Vérzik a lábam s jaj, épp ez a tüske hibás!

Panaszkodik, hogy társai bordélyházba csalták

Mondjátok hova visztek, cimboráim?
Rút bordélyba cipeltek, úgy gyanítom.
Más ház állhat-e itten, messze túl a
Szent gyümölcsösök és tanyák határán,
Telve ennyi silány szobával, ággal?
Lám, itt felcicomázott lányok laknak;
Gőgösen meredő magas hajéket
S vállukon lebegő lepelt viselnek,
Érett mellüket el se rejtve abban.
Hát ez meg mit akarhat? Ej, de nyúlkál!
Más ölelkezik, ott meg csókolóznak,
Ismét mások amott szobára mennek.
El innét a pokolba, el, paráznák!
Nem mondtátok-e, hogy csak sétaútra
Visztek? Mert ide – jönni sem kívántam.
Ezt megtudja ma még Guarino tőlem.

